

Baltijas Semkopis.

Maksa:

Par gadu 2 r., par $\frac{1}{2}$ gadu 1 r. 10 t., par 3 mehn. 60 t.; ar peesuhitšanu: a) par pāstu: 2 r. 60 t., 1 r. 40 t., 90 t.; b) Jelgavā: par gadu 2 r. 30 t.

Studinājumi

matkā 5 tap. f. par rindinu.

3. gada-gājums.

Atvēršanas:

Jelgavā: „Balt. Semkop.” reālziņa, Katoļu eelā № 2 (Jēbtā); Rīgā: Eelā Kaleju-eelā № 4, pee Kapteina f. un Lugaņa f. l. grahnatu-bodē un pee Derchendorff f. Kalku-eelā № 13. Zitur: Pee mahzitateem, skolotajiem, pag. wezateem, stichweereem ic. un wifās grahmatu-bodēs.

№ 11.

Jelgavā, trešhdēnā, 16. martā.

1877.

Nahdītājs: Wisaugstatais ukafs. Laufjaimneeziba: Dahrja darbi merzā. Kad un kā ašbolināš jasehji? Preefch daubseem. — Wahrpas: Sasalufchās olas (pautis). Kā ar adatu sadurteem pirksteem sahpes un ašinis noturamas. — Wispahz rīga daka: Wehstules par Baltijas sadstihwi. Widsemes draudjes-konventi. — Dashedas sīnās: No eefchsemehm. No ahrsemehm. Jaunatas sīnās. Brenzis un Swingulis. — Atbildes. — Studinājumi.

Waldibas Wehstnefīs pašludina schahdu Wisaugstaku ukafu:

**No Deewa schelastibas
Mehs, Alekanders tas Otrais,
Keifars un Patwaldneeks no wifās Kreewijas,
Zars no Polu-semes, Leelfirsts no Pinnu-semes**

u. t. j. pr., u. t. j. pr., u. t. j. pr.

Daram sinamu wiseem Muhfu ustizigeem pawalstneekseem:

Atā sch. mehn. ir pehz wispehzigā Deewa prahta Keifaris Augstibas Leelfirsta Wladimira Alekandrowitscha dehls, Muhfu mihtotais dehla dehls, Leelfirsts Alekanders Wladimirowitschs pehz gruhtas slihibas sawā otrā dshiwibas gadā Deewa preefchā aishahjis.

Scho preefch Mums un preefch wisa Muhfu Keifariska nama behdigu notikumu sinamu daridami, Mehš esam pahreelinati, ka wisi Muhfu ustizamee pawalstneeki pee Muhfu familijas behdahm nems firnigu dalibu un lihdsi ar Muhfu luhgshanahtm sawas luhgshanas suhtihš pee ta Wisaugstakā par aishahjuschā Leelfirsta dwehfeli un preefch wina wezakeem to apmeerinaschamu isluhgs, kas zekahs zaur to tizibu, ka swehta Deewa wadishana ir ne-isdibinajama.

Dots Peterburgā, Atā merzi tuhstotahs astoni simti septindesmit septitā gadā, Muhfu waldishanas diwidemmit treschā gadā.

Originals ir no Keifarisas Majestetes Wisaugstatas rolas parastits:

„Alekanders“.

Laufjaimneeziba.

Dahrja darbi merzā.

(No S. Kievers'a.)

Augu-foku dahrja. Kamehr wehl sneegs semi sedš, ne-aishmirsti agrejo kesberu un bumbeeru fortes, un ja tahdas tawā dahrjinā, tad apsedš tagad wina sasalufchās saknes ar spakeem jeb malkas-gruscheem, zaur ko seme pawafarā tif ahtri neiskufihš, kofs tadeht sebat plauts un seedehts un taps no pawafara saluahn pafargats. —

Kam kozini potejami, tam tagad no patihkamahm fortehm potesfarini jagreesh; bet tē tad luhko ari us augligu un wifadā wihšē labu foku, nem no ta tahdus farinus, kas pilnigi usaugušā un saules

pušē atrodahs; — jo wifās labas ihpafchibas ar potes-farinu pahrfstahdahs lihdsi us jauno kozinu. —

Wezus ir jaunatus augu-fokus war wehl us sneega, waj nu ar strutahm leet, jeb ari zitadi mehslot; jo semei atkuhstot ar pawafara flapjumu ari kuhstotahs mehslu dakas dšiki pee saknehm eewilfsees. —

Ja tahds kozinšch no saka eegrausts, tad tam ahtrumā ar asu nasi wainu nolihdsini un ar potwafku apsmehrejis apseem to wehl ar kahdu beesu willas lupatu, lai pawafarā sausee wehji wainu nedabu schahwet. —

Spaleeri, jeb pee muhcreem un seenahm plati audseti kofi, tapat ari tahdi, kas rudeni ne-eeestahditi, bet furu saknes tikai ar semi apmestas, no pawafara saules jafargā. Stijas tē tahs derigakās; eefch salmeem ronahs drihš peles, kas tad daschreis sahst fokus apgraust. —

Ar lehnū un miglainū gaisū war ari kofeem sūhnas un kehryjus nokasit, teem saufus un nederigus sarus isgraisit; tomehr zif waredams nedari sawam kokam tagad leelas wainas, kas ir, negrees tagad kokam leelus, rehnus sarus nost; — labaki to war rudeni jeb pawafarā darit ne kā tagad, kur spehzigā darbīgā koka sula pehz garas seemas dufas us darbu speeshahs, pee katras leelakās wainas sadambejahs un tā tad koka wesehibu maitā. Katra koka waina ar potwafku, jeb ar labi kopā samihziteem mahleem un gowu mehfleem apleekama. — Jauneem kofeem, kureem wehl lihdsena mīsa, wajag tagad wina zelmus ar flujahm jeb salmeem apstikt un no siltas pušdeenas saules zif ween war fargat. — Deenā siltā pušdeenas saulite kokam saules pušē silda, atkaufē un pat jaw us augschanu mudina, un nakti stiprais sals to atkal safalde, zaur ko tad nemanot kaites zekahs, kas ne wis tagad, bet tikai sebakā parahdahs un furu zehloni mehš kahdu reisi walti zitur mehlejam. —

Ja wehl kahdi foku-augki pagrabā, tad nekawejees tos tagad pee lehna gaisa wehdinat, un eepuwufchos no labeem atschirt, mitrus augtus noslauzit u. t. pr.

Saknu-dahrja war wehl tagad wajadšigu semi ar mehfleem apwest, ar behgošcho seemas zeku granti us dahrju gangeem peegahdat, apinu un pupu maifchus, kā ari meetu un sirnu schagarus pahrspezet u. t. pr. — Krisdoru un Zahnu-ogu krumineem wajag tagad saru galus us trescho daku ar schkehri apzirpt, wezus un wahjus farinus lihdsi ar semi pawisam isgreest, un ja wajadšigs, ari peeklahjigi mehslot. —

Rudeni stahditus un warbut no saka iszeltus krumus, fokus, semenes un zitus tahdus stahdus wajag, tif lihdsi kā semes wirfus wakā, zeeti semē eespeest, plikās saknites ar semi apsegt, meetus un sehjumus pahrraudsit ic. — Ari awenu stahdeem wirsgali lihdsi leelakeem pumpurineem nogreeshami.

Saknu sehllineeki kaphchōs jeb pagrabōs pahrluhkojami, wehdinami un ar frishu pawafara gaisū apradinami. — Schi mehnefi mehš wehl sawōs dahrstāds mas ko waram darit; tadeht es ari ihpafchi peeminu, lai ne weens, kahdu siltu deeninu eeraudšijis, nesteidsahs jaw seemas apseguš nopleht, jo daschreis wehl schi m. beigās un aprita eefahkumā, stipras salnas un sneegs ar siltu pušdeenas sauli maini-

damees, daschu stahdi padara. — Dabuju no Leipzigaš wehstuti 1. merzi (17. febr.) raksttu, kura sino, ka tur jaw sneega pukites (Schneeglöckchen), wijolites un trofus dahrsos seedot, wisa ſchi seema esot koti lehna un sneegs ar masu ſalu tikai uš ihšu laiku parahdotes. 4 — 6 nedekas wehlat mehš ari to pee mums redseem, bet zil toſchi tad atkal buhs Salkonijas dahrsi?!

Ar lehnū gaisū nekawejees mehn. beigās pehz kahrtas un ar prahtu ſataiſit un tad feht wiſas kaſpoſtu ſortes, ſpruhtas, ſalatus, agros kaſtus (Mairuben), ſelerijas un poro, Holandeeschu ſihpotus, redises u. w. z. — Kas no ſelerijahm un poro grib labas ſalnes uš- andset, un kam warbuht kaſhs lezektu logs pee rokas, tas lai tos jaw ſchi mehneſcha ſaſlumā ſiltā lezekli ſehj, zaur ko tee jaw lihds aprita beigahm par prahtweem ſtahbeem ušaugš un dahrsā agral eestahditi ari labakus augtus rudeni iſdos. —

Muhsū ihſai waſarai mehš ar lezekteem paligā nahkam, katra ſtahdina augchannu, agral ne ka tas dahrsā waretu notikt, zaur to paſtubinadami un ja ſcho darbu ka peenahkaš padariſim, tad ari ſawu noluhku ſaſneegsim. — Preekſch lezekteem ir tikai paſmalki ſirgu mehſli derigi, kaſ leelakā ſchupā ſameſti drihs ſaſt ſilt. Kad redſam tahdu mehſlu kaudſi labi kuhpam, tad ſchee ar daschu weenlihdsigi un ſmalki pahrtratot, lihds 1 1/2 pehd. beesā kahrtā lezekli ſaleekami un beidsot no weenas weetas ſaminami. Uš ſcheem nu ſmalka, neſaluſe un paſauſa ſemes-kahrtā lihds 5 zol. beesū ušleekama un pehz tam ar ſalnuu dekeem apſedſama. — Ja buhſi wiſu pehz kahrtas iſdarijis, tad pehz trim deenahm lezekli eelitti mehſli ſaſts atkal ſilt. — Nu ſeme ar lahpſtu no weetas japahrroſ, labi iſmaſita ar grahbekli janolihdsina un ušſehtās ſehkſas ar grahbekli ſmalki ja-eekapā.

Wiſu to eewehrojot redſam, ka no ta laika, kad mehſlus preekſch lezekta leekam ſawest, lihds ſehſchanaſi pa-ees 10 deenas, tas ir 5—6 d. lihds ſawestee mehſli pirmo reiſi ſaſt labi ſilt un 3—4 d. lihds tee lezekli eelitti atkal ſaſts ſilt. Ja beesatu un ari ſlapju ſemes kahrtu ušlitti, ne ka mineju, tad ſiltums zaur ſemi ne-iſſpeedisees zauri un wiſs puhlinſch buhs ſkaidri par wolti notizis. — Sehj ka mahſi, bet luhko it ihpaſchi uš labu ſehklu un ari, ka ſehkſas pa beesū neſakaiſi un ka katram ſtahdinam augot ſawa ihpaſcha ruhme atleek. — Ja djeſtrs un ſauſs laiks, tad wari deht weenadas ſadihgſchanaš 2—3 deenas pehz apſehſchanaš dekus wirſū turet; bet til lihds ka jaw dihgſi ſaſt rahditees, tad nekawe katra waſarā ſawu lezeklu aiſſegt un rihtōš atkal attaiſit. — Kamehr wehl auſtās naktis un pat leelas ſalnas rahdahs, tamehr leiſ ſawu lezekli, kad tas ſauſs, tikai rihtōš brofaſta-laikā, bet til lihds ka ſiltaks laiks eestahjahs, tad wari pehz wajadſibas ari waſarōš leet. — Labak ir lezekli eekſch 2 jeb 3 deenahm weenu reiſi un labi ſtipri leet, ne ka katra deenā pawirſchu ap-laiſtit. Ari to leez wehrā, ja, pehz tam kad no rihta lezeklis ſtipri apſeeks nu ſeme wehl pa wirſu ſlapja, ahtri ſaſt ſilta ſauſe bej meh-jina ſpihdet, tad labak ušleez lezeklim uš pahru ſtuudahm dekus, lai ſauſe nedabutu ſlapjo ſemi ſutināt (ſaſiltit), zaur ko drihs ſtahdini dabu „melnkahju“ ſlimibu. —

Puku dahrsā wehl maš kaš eewehrojams, bet ja mehneſcha beigās lehns laiks eestahjahs un ſals mitejahs, tad war gan liſiju, tulpuu un hiazintu ſihpotu dabitehm pee apmahluſcha gaiſa ſeemas deki no-nemt, bet til lihds ka naktis ſalnas rahdahs, tad atkal ar kaſdu plah- uolu apſegu, ſalmu deki jeb maſchu, ſemi apſegt. Wiſi ziti ſeemas apſegi lai wehl paleek lihds aprita eesahkumam. Lezekli ſehjamaš waſaras-pukeš wari merza beigās gan ſeht; bet ja wehl laiks ir auſts un lezeklim logu truhſti, tad labak dari to kaſdu nedetu wehlat. —

Kad un ka ahbolinſch jaſehj?

(No Sintenis.)

Waj ir labak kad ahbolinu ſehj uš ſeemas, jeb kad to ſehj uš waſaras-labibas? Ubejahm ſehſchanaš wiſſehm ſawš labums, bet ari ſawš ſiltums. Muhsū ſlimatā der wiſ labak ahbolinu uš rudseem ſeht; ſche ahbolinſch nahk mehſlotā, labi iſſtrahdatā tihra ſemē, top pawaſari zaur rudseem wiſ labak aiſſargats un waſarā labiba, kaš tam pa wirſu ang, wiſ agral noptauta. Turpretim leels ſiltums ir ta buhſchana, ka dahrgā ſehkſa neapſegta wirš ſemes paleek, pee ſam nebuht newar droſchs buht, ka ſehkſa ušdihgs; ja pee iſſehſchanaš

it newiſſchu iſdewigs laiks ir trahpits, peetura augligš, mitris laiks, bej leelahm naktis ſalnahm, tad ſinams laimejahs; tomehr tas ar weenu ir nedroſchi, it ihpaſchi ſtiprā mahlainā ſemē, uš tweeſſcheem wehl nedroſchati ne ka ſmiltainā ſemē uš rudseem. Weeglakā ſemē ſmaltoš ſehkſas graudinus leetus zil nezil ſemē eekſalo, kamehr mah-lainā ſemē leelakā data ſehkſas nemaš newidihgt, un ja ari ušdihgt, tad tomehr ne-eeſaknojahs; pa wirſu guledamā ſehkſa iſbreest ſlapjās pawaſara naktis, bet par deenu atkal ſakalſt, un ja ſehi mainiſchanaš tikai aſtonaš deenas welkahs, tad dihgſchana ir pagalam. Tas gan noteek beeschi tikai pee nokawetahm wehlahm ſehjahm. Bet ari pee wiſ agralahm ahbolina ſehjahm, merzi uš beidsamā ſneega, newar buht droſchs; ſlapjumā ahtri iſbreeduhſchās ſehkſas truhſtoſcha ſiltuma labad tikai lehnām ušdihgt, un dihgſis zaur naktis ſalnahm daudš reiſ jau peenā noſalſt. Ja ahbolinu ſehj pa puſei merzi un pa puſei aprita beigās un matja eesahkumā, ka ari daschi ſemkopſi dara, tad zaur to gan widejo ſelta zelu eewehro, bet pee tam reti kad pilnigi wajadſigo mehſti ſaſneedſ. Bet laj gan ahbolina iſſehſchana uš ſeemas labibas par koti teizamū iſrahdahs, tad tomehr pa datai war it droſchi peenemt, ka pee lihdsſchinigās ahbolina iſſehſchanaš metodas leela data no dargās ſehkſas zaur augſcham mineteem eemesleem aiſ-eet boja.

Ja ahbolinu uš meeſcheem tihra ſemē ſehj, tad wiſſch nahk gan zitadi labā, bet ne wiſ til trefnā ſemē, kaš preekſch ahbolina ſahles ir jo ſiltak zaur to, ka ſmalteem ſtahdeem preekſch kultas augſcha-nas it ihpaſchi trefna ſeme wajadſiga, kamehr tas pee ſarkana ahbo-lina ween til wajadſigs naw, tadeht ka tas wajadſigo baribu pa lee-lakai datai iſ ſemes apakſchejās kahrtas nem un tapehz ari ſcho ſemes kahrtu wairak noſuhz. Tikai tahdā ſemē, kur meeſchi pehz mehſloteem kapka- ſtahdeem (Hachfrüchte) nahk, war ahbolinſch labi augt.

Ka ahbolinu uš auſahm ſehj, tas naw ne kad riſtigi un ne kad neidobahs labi, jo laj gan auſas ahbolinu it labi apſedſ, tad tomehr tahš preekſch ahbolina ta ſiltakā labiba, tapehz ka tahš ar ſawahm ſpehzigahm ſaſnehm iſ apakſchejās un wirſejās ſemes kahrtas til daudš ſpehta iſſuhz, ka preekſch ahbolina wairš ne kaš neatleek.

Kaut jo waſaras ſehja daudš ahtraki ſemi apſedſ, ne ka ſeemas labiba, kaš ahbolina dihgſchannu un jauno ſtahdinu attihſtiſchanaſi koti derigs, tad tomehr ahbolinam apakſch waſaras labibas nau ihſta weeta, kad ari nemaš nerehſinatu, ka waſaras ſehjai daudšreiſ jazeekſ ſau- ſums, waj ari ka waſareja druwas wirſkahrtā ne reti ſaſprehgā un paleek garoſaina u. Tadeht mums wiſpahrigi gan buhs japaleek pee ahbolina ſehſchanaš apakſch rudseem, jo ta mums atneſ tahš wiſlee-lakās ſekmeš, un lihdselta mums ari netruhſt, iſſehto ahbolina ſehklu dihgſchannu paweiſinat.

(Turpmat wehl.)

Preekſch daudſeem.

No S. Kievers' a. g. (St. № 7.)

9) Zuhš ſuhſjatees, ka Zuhſu jaunee, auglige, jau no koku ſkolas nemot par augtu dewejeem ušlawetee koki nemaš neaug, jeb koti wahji ang un gadu no gada wairak panihſt! —

Wiſa ſaumma ſatne tē ir ta, ka tahdi koki pa ilgi koku ſkolā palikuſchi un ka pahrſtahwejuſchee, ar wahjeem jau noguruſcheem ſpehteem tee jaunā weetā pahrzelti ahtri un preezigi nepeeaug, kad ari teem jo labu ſemi dotu. — Koku, kaš no ſehkſas graudina 6—8 gadi koku ſkolā audſis, wajag pahrſtahdit. Noſcheſtojams gan ir, ka ronahš dahrsneeki, kaš nekauahš wezus kokuš no koku-ſkolas par trihſkahrtigu maſu pahrdot un tos par labeem un augligeem teem ušlawet, kaš neſin, ka ſchee gan ir angtu deweji koku-ſkolā, bet ne anglu-koki dahrsā. — Tadeht wiſeem angtu-koku pirzejeem to padomu bodu, tahdus kokuš, kuri lai gan wehl maſi, bet ar wezu ušſlatu, ar ihſeem, wahjeem ſareem, replainu un jau pa datai apſuhnojuſchu miſu, nemaš nepirkt. — Zauus, kad ari maſakš, ar ſpehzigeem ſareem un lihdsenu miſu noaudſis kuzinſch, ir pilus darbiga ſpehta un tahds tad arweenu pehz pahrſtahdiſchanaš preezigi augs.

Tē mineteem weziſcheem waram kaſdu reiſi ušlihdsit, kad teem pat 3—4 gadi wezus ſarus pawaſarā ſtipri apgreesham, greeſumu wainas ar potwaſku apſedſam un ari wianu ſaſnehm labu ſuhdaju

pašneefam, zaur to tad tee, ja wineem tikai labas weseļas šatnes, drihš šahs ari sarōs stipri angst un tā tad ari gadu pehž gada paliks ar weenu jo spēhžigi. Saprotams gan, ka otrā gadā pehž apgreeschānās, ja kōzināch daudž un stiprās atwašas buhtu laidiš, zitas no tahm buhs pa wišam ja-īsgreesch un atstahās tā ja-apkōp, tā kōka kronis no jauneem sareem kahrtigi usang. —

10) Zuhš un wehl dāschš zits tā domā, kā kōki, kas augligā semē usaudseti, wahjā kā pahrstahditi labi ne-augot un tadehļ waijādsetu koku-škōlahm tikai widuweju, jeb labak wahju semi?!

Augliga un it labi trekna seme jaunū koku ne-īslutina, ja tikai koku-škōla tāhdā weedā, kur wehji, wehtras un ari šaule zauru deenu peekuhst un kas netop waj no angsteem kōkeem, jeb ari no ehtahm apehnota. Ar weenu wahrdu šakot, klaija weeta un dšiki pahrakta augliga seme dod jaunam kōkam labas un pa pilnam šmalķas šatnes un peeklahjigu usturu. — Wahjā semē aug kōks pa masam, ar utaf un rupjahm, garahm šaknehm un ir ar weenu pahrstahdot wehl par masš, lai gan daudšreis jau pa wezš. It wahjā šmilķs semē audseti kōki trekna kā pahrzelti ne kad labpraht ne-augs, bet kad šmiltainu semi zif nezif pahrlabo, un ja tik tai waijadšigs mitrums netruhtst, tad tē katrs trekna kā semē audsets kōks preežigi augs. — Kā teku audsejam, tahdu peenā-lopū no tā šagaidišim. Tas tikpat pee dšihw-neekeem, kā ari pee stahdeem eewehrojams. — Jaunu koku stahdot netaupeet puhtinu wiņam labu weetu šataisit, apdomadami, kā tam tē weenreis eestahditam japaleef us weetu augošam daudš muhšča gabus, un ja Zuhš nekōpōseet, tad ari kōks nepaliks wis šihštulis. Šiltakās semēs audseti un aukstakās pahrstahditi kōki, stahditajam mas preeka rahdihs; tadehļ nem koku no tuwejās koku-škōlas, kas tahdā paščā gaisā audsis, un labak no aukstakās ne ka no šiltakās pušes, un paleez ari pee tahm šortehm, kas par labahm pašihstamas un muhšu stiprās seemās īsturigas. — Man labak patihļ usštatit muhšu kuplo ofi, jeb šakufni egli, ne kā kahdus panihštufchus wahrgutus un šlimigus šwešsemneekus (kōkus), kas muhšu gaisā tik knapi šawu dšihwibu welf. — Tadehļ katram, kas koku pehř jeb stahda, it ihpašči ari wehl us to jāskatahs, waj kōkam pa pilnam un šmalķas šatnes, kas šinams gan augligā semē audsetam kōzinam netruhtš un tahdš tad ari pahrstahdits ahtri ween kuplošees. — Kōks ar mas un rupjahm šaknehm pahrstahdits daudš gabus wahrgst, lihds tam deefgan jaunās šmalķas šaknites rodahš, — dāschš ari tik ilgi bes tahm wahrgdams pawišam nonihšt, tadehļ kā tahš ir ustura šanehmajas un ari īšdalitajas. —

Wahrpas.

Sajalufchās olas (pautis) war atkal derigas padarit, kad tahš freiščā ar šahli maišitā atas ūhdeni eeleef. Zaur ščo top šals olahtm īšwiltš, un tahš ir atkal preešč bruhča derigas. Tīlai jagahdā, ka tahš drihš īšleetatu, zītadi winās šahš puht.

Kā ar adatu šadurteem pirksteem šahpes un ašinis noturamas. Daudšreis atgabahš ščuwejahm leelas nepatīschānās zaur to, ka pee ahtri šagatawojama ščumelka pirkšus šadur un tad ilgi jagaida, kamehr ašinis nostahjahš.

Pret ščo kaiti šchahš lihdselīš derigs: Ne wišai teewahm behrša rihštitehm ir tā ihpašči, ka īš tahm, kad pamāšam dešina, druhtu šulas īšwehē, kas us šadurto pirkstu jāušmehre, zaur to šahpes un ašinis tuhtin nostahšees un pirkšs pehž mas deenahm šadšihš. Behrša rihštitehm nemas newaijaga īrin freišchahm buht; nedekahm ušlabatas tahš arweenu wehl preešč ščā notuhta derigas, —

Wispaħriga daka.

Wehštules par Baltijas šadšihwi.

No Theodora Roland'a.

VIII. wehštule.

Šinatniba un mahjiba newelf no tautas nošt, bet šeen pee tahš klahť; jo katras šinatnibas beidšamais noluhš ir, masakais ščim noluhkam waijadsetu tam buht, taišnibu atšihť un to īšpehtit, kas teefcham ir; tos šikumus īšdibinat, kas wišam, kas pašahw un noteef, ir par pamatu. Bet tahda atšihščāna un īšdibinaščāna katru ar weseļu širdi un weseļu prahtu wed us to pahrleezinaščānos, ka zil-

weks, tapat kā tee ziti radijumi Deewa leelā dabā, nau šwabads, bet ir feets pee dabas wispaħrigi un ihpašči pee šawas tuwakās apkahrtnes, tikpat dšihwibas, usturas, attihštibas, kā ari šadšihwes šinā. Šchis teikums nau kā lihdsiba jonem, bet kā pilna pateefiba. Jo tik pat maj kā kōki un dšihwneeki nezekahš un nemihť gaisā; tik pat maj kā winu dšihwibas ahderes nau netlejamās ahrušš pašales, ahrušš dabas; tik pat maj zilweks, kas ari tikai ir dabigas attihštibas anglis, war buht bes materialigeem pamateem un bes beedroščānahš ar ziteem radijumeem, ihpašči ar tahdeem, kas winam lihdsigi. Kad mehš zilwēka gahjeenu no šchuhpula lihds kapam eewehrojām, zif tad mehš ne-eerangam to pawedeenu, kas winu šeen pee dabas un pee ziteem zilwekeem! Domehr jo stiprakas un daudškahrtigakās ir tahš šaites, kas wijahš starp winu un wina familiju un kas īš ašinš-radneežibas zekahš. Kam šči pateefiba nestahdahš pilnigi preešč ažihm, tas lai atminahš kahda šehrdeenīschā bes familijas, un tuhdak wiņch atšihš, kahdās stiprās dšihwibas- un ustura-ahderes īstel īš familijas klehpja. — Bet nu tauta nau ne kas zits, ka ari tikai leela familija, un tahš pašchās šaites, tahš pašchās ahderes, to mehš familijā redšam waj juhtam, pašahw ari tautā; tik kā šchē jo pašchakā un masak azis krihtoščā mehrā. Šchihš šaites familijā paleef jo stiprakas un pašahwigakas, jo wairak winās kōzekki attihštahš. Tapat tas ir tautā, un tadehļ mehš galā nahkam us šaweem šaktuma wahrdeem atpakak, proti ka šinatniba jeb gara attihštiba newelf no tautas nošt, bet šeen pee tahš klahť.

Šinams ka tas nešimejohš un newar šihmeteēs us teem nelaiķa Latweešcheem, kas šawa laižiga labuma deht, jeb rittigaki: aīš „špekulazijas“ šawu tautu un mahtes walodu un lihds ar to ari šawu ašinš-radneežibu aīšleedš, waj ari, ziteem par patīschānu, šahť wajat. Wispaħrigi war šazit, ka tee ir šaklimušči jeb apmalidjušchees, kā mehš tad ari zilweku šadšihwē daudš šlimibahm un šlimeem lozekkeem šastopam, no weentulibas-šehrgas šaktot lihds šihwako šarofchānu pret dabas-šikumeem un lihds gara aptumščošchānai. Šchahdus nabadšinus buhs alašč kā šlimneekus ušluhtot, bet ne kad tirdit waj mehginat atpakak wilkt. — Ar tahdu šlimibu ir ari šaklimušči tee tā šauktee kōšmopoliti, kas ar ščo wahrdu šawu nomaldīschānos welki mehgina apšegt. Ja es pirnā wehštulē šewi ari par kōšmopolitu dehweju, tad luhdsu peedošchānu; tagad es ešnu atgreesees. Un tad ari — es šinu ka Zums, žeen. lašitaji, tā ir parasta leeta, us wahrdeem klanšiteēs, bet neluhkot us darbeem. — Šawus šlimneekus atstahdami šlimneeku barā, jeb „mironus mironneem,“ greešifimeēs atpakak us tautas weseļo kōdolu. Pilnigi šaklanot ar augšchējo īššaidroščānu mehš tad ari redšam, ka tautīķas juhtas, jeb tas, to mehš ar to šweščo wahrdu patriotīšms apšihmejam, wišwairak tur parahdahš, kur tautas lozekki jo wairak attihštijuschees. Tadehļ ari ir nepareiši un pawišam šalšči, kad Wezlatweešči ihpašči wišeeem mahziteem „Šaunlatweešcheem“ pahrmet, ka tee newis aīš mihleštibas, bet aīš „špekulazijas“ un pašchibas šawu masak attihštitu brahtu wadīschānu un audsechānu rokā nehmušči, un ka tee newis patrioti, bet „agitatori“ (tahdi, kas us kō šamufina) ešot. Ja mehš ar to pašchū mehru gribetu preti mehrot, tad mums jau ari lamaščānās wahrdu netruhttu; bet kas tad nu us eelahm lamahš preti? Tadehļ lai peeteef ar to peefihmejumu, ka Wezlatweešči, tapat kā us politikas šauka, ari ščini šinā ir pa kahrtreem domat un dahrgo laiku nokawē ar šneega šaukateem mehtadami, kur waijadsetu kahrtigi pehtit. — Us tahdu wišči tad ari lehti protams, ka lihds ar gara attihštibu ari mahtes waloda jo deenas jo wairak eeneem to weetu, kas tai tautibas un šikumu pehž peenahťahš. Wezlatweešči eelšč tam gan paredš „Šaunlatweeščū šauno garu:“ bet tee, kas prašteem un ragaineem welneem, kā widus-gadu šimtenoš, wairš netiz, ščiniš parahdīschānās atšihť tikai dabas šikumu īšpildīschānos, jeb — ja tā grib — ašinš-radneežibas un familijas šaiščū jo stipraku darboščānos, reišā ar gara attihštibas eestahščānos.

Us tahdu wišči ar ir lehti īšprotams, tadehļ pee pagasta teefahm un waldehm ne wis tahdōš apgabalōš, kur laudis zaur leelaku attihštibu wairak walodu prot, Latweeščū walodu pee malas šumj, bet turpretim ihpašči tahdōš, kur laudis wehl „nahwes ehnā“ štaiga un kuru mahjās tikai kahdu šaplihuščū ahbezi īš Šweedru laikeem un wezo dšeešmu grahmatu atrod, kurā welns wehl leelu lugu spēhlē un

neween zilwekus, bet ari lopinus moza un faufumu un sehrgas us "raida, ja tam mehgina kruhti pretim greest. — Es proponeeretu (listu preekschā), ka „Balt. Wehstnesi,“ „Mahjas weesi“ un Baltijas Semkopi“ schein nabaga Maleneescheem kahdus divi gadus pa walti un ar waru peefuhitu.*) Ja zeen. redakzijahm tas isnahktu pa gruhti, tad preeksch tam waretu labprahdigas dahwanas salafit un ari tahdas naudas isleetot, par to lihds schim mehdsja „ne wis flinkojot un puhstot“-bildites preeksch „mahju svehstibas“ drufat un preeksch kodehm usglabat. — Tahdōs tumsibas-kaktōs wijs wehl eet pa meegam un tadeht ari pag. amata-wihreem ir lihds dauds, kurā walodā tee sawus pasihstamos + + + pawelt jeb leel pawilt, jo kas protokolōs farakstits, wini tatschu ne sin, nedj ari grib sinat. —

Tomehr ne reti ari tahdōs apgabalōs, kur laudis jau it labus solus us preekschu spehrusch, pee pagasta teefahm un waldehm raksti un protokoli wehl teel Wahzu walodā farakstiti. Schē wispirms ir zeen. skrihwera lga waina, kas pehz weza eeraduma Latweeschu walodu justament tā mehds usluhtot, kā Amerikaneeschi Indianeeschu walodu usluhto, proti par tahdu, kurā „angstas teefas gudribas“ ne war farakstīt. Tos leelakus schierkus sinams padara tee pahrs sveschee wofabeki, to skrihwera kungs, wehl par palihgu buhdams, no sawa meistara eemahzijeas, waj ij Heyse's wahrdrnizes isdibinajis. Ja tee pa dafai jau nebuhtu wahzifku asti dabujusch, tad sinams tee Latweeschu walodā waretu latwifku asti peenemt, bet tā ta leeta tatschu ir tahda modiga, un galā uswar eeraduma mahkfla, kas no wezo pehdahm nelauj atstah. Tahdi puslatinu wofabeki daudreis mehtajahs it kā bes galwas apfahrt, un protokoli isfkatahs us tahdu wifji kā sirnōs eekaisiti pupu graudi. Wini skaits nau wifai leels; warbuht ka kahds rafees, kas tos, Latweeschu walodai, bet ihpafchi dascheem skrihwera kungeem labu prahtu parahdidams, pahrtulkos latwifki. — Kas schos gudrineekus sin no galwas, tas ir rittigs skrihwera kungs, bet daudreis ari tas leelakais Latweeschu walodas eenaidneeks, — tadeht ween tik, ka schē pupu graudi nau latwifki un ka skr. l. ari latwifki nemahk, jo kam tad gan wafas nodarbotees ar tahdeem neekeem, kā Latw. waloda! Pagasta wezis waj teefas preekschschde-tajs, kam wispirms jaluhko un jawakte, ka tee pag. wehstulē minetee Wisaugstaki apstipriinatee likumi teel ispiditi, sinams „tahdu neeku“ deht ar skrihwera lgu ne-ees strihdetees un paraksta sawu wahrdu apafsch wahzifki rakstita protokola „ta meera deht,“ waj tas nu ir pehz likuma jeb pret to, jo „meers boro“ us wifu wifji. — Man tē eekriht prahā Widsemes draudses konwenti, kur ari us tahdu modi teekot darits. Kā tad nu nē, kad paschu mahjās zitadi nedara!** Pa eerastu, meerigu zeku war braukt ar aismiguschahm azihm, kamehr jauns zeksch pagehr usmanibu.

Widsemes draudses-konwenti.

Konwents (Convent) nosihmē šapulzi. Schis eestahdijums Kursemē naw pasihstams, tadeht schini sinā Widsemneeki ir tahfaki ne kā Kursemneeki. Draudses-konwenti Widsemē eezelti 1870. gadā; wini usdewums ir par skolahm gahdat un dalibu pee teem nem muischneeki, kā muischu aistahwji, un senneeki, kā pagastu (walstu) suhtni jeb weetneeki. — Par schein konwenteem nu teel pahrspreests Wahzu awiēs „Zeitung für Stadt und Land“ un „Rigasche Zeitung“ un Latw. laifr. „Balt. Wehstn.“ un „Latw. tautas beedr.“ Kahdā rakstā eeksch J. f. St. u. L. teel minets, ka senneeku suhtni konwentōs zaur tam teel pee malas stunti, ka tee tik ta wahrda deht, bet ne pateesibā pee wispahrigem spreedumeem teekot peelaisti, jo muischneeku weetneeki schos spreedumms sagatarwojot eepreeksch un tad Wahzu protokolus pehz tam senneeku weetneekem prasti leekot preekschā, lai paraksta.

*) Ar mifku prahtu, tik luhgtum usdodat tahs adrejes.

**) Zeen. Roland'a l. laitam nelautosees, ka meh sawus mifkos Widsemneeku no schis pahmeschanas atswabinam, kurpreti ta pilnigi geld preeksch dascheem no muhu no masal mifkeem Kursemneekem. Widsemē Latweeschu waloda ari pee teefahm eenem to weetu, kas tai peenahlahs. Nu pat numms no usizamas puses teel sojits, ka Widsemē ne weenas pagasta-teefas un waldes ne-efot, kur zitadi, ka tīfai latwifki rakstītu. Tā ir kreetni un pareisi, un Juhš, Kursemneeki nematees sawus Widsemes ishieneekus par preekschifihmi!

Tani paschā rakstā teel ari zeriba isfazita, ka turpmat senneeku teefibas us konwenteem jo wairaf eewehros un ka senneekus pa wifam jo wairaf peelaidihš pee wispahrigahm darischanahm un spreedumeem ari jo leelakās šapulzēs zc. — Eeksch Rigasche Btg kahds rakstneeks schim rakstam pretojahs. Ka senneekus pee malas stumj, peerahdot, ka tee wehl deefgan ne-efot attihstijuschees un garā peeaugsch, jo zitadi wini us schihm sawahm teefibahm tapat pastahwet, kā tee sawas personigas teefibas sinot aistahwet. To paschu kawelku deht senneekus wehl newarot peelaist pee landtageem zc. — „Baltijas Wehstnesis,“ scho leetu pahrrunadams, usfahk ar to peefihmejumu ka Btg. f. St. u. L. „beidjamajā laikā stipri pazehlušehs,“) un peerahda it pa reisi, ka Rig. B. koti maldahs un ka no Latweescheem til tad warehs spreest, waj tee deefgan attihstīti un garā peeaugsch, pee konwenteem un zitahm šapulzehm dsihwu un setmigu dalibu nemt, waj nē, kad tos ne tik ta wahrda deht, bet pateesibā pee konwentu darischanahm peelaidihš un tur Latweeschu walodā spreedihs, un kad wīnus ari peelaidihš pee leelakahm šapulzehm wispahrigu darischanu sinā.

Dauds zitadi isturahs „Latw. taut. beedr.“; tas pretojahs tapat kā tas rakstneeks eeksch Rig. B. pret to raksteemu eeksch Btg. f. St. u. L. un isfaka it drofchi: „Mehs (proti taut. beedr.) wifu to spreedumu (kas Btg. f. St. u. L. nodrukats) gan wairaf neturam, ka par reibumu.“ Sinams. Jaunam „tautas beedrim“ til ihfā laikā jau til dauds to reibumu! — Gan wifsch newar noleegt, ka us konwenteem pa dafai latwifki nerunā un ka ari tee spreedumi noteek bes senneeku klahthuschanas. Bet „tautas beedris“, kā jau bajnizas lapa, isplahta kristigas mihlestibas segu un apfeds schihš nelahrtibas šazidams, ka tahs til reti kur noteekot un tad arween efot „tas preekschneeks, kas tahs runas wada,“ pee tam wainigs, bet ne mahzitaji, kas arweenu mehdsot luhgt, lai jele latwifki runajot. Tad tas šaka tahlak: Zeen. J. l. (rakstītajs eeksch B. f. St. u. L.) nebrihnitos, ka kahds mahzitajs tagadeju draudses aistahweschānu ar waren karstu firdsprahtu nekop, ja wifsch sinatu, ka mahzitajeem sawa kluša un meeriga dsihwe nau wairaf wehrts us draudses attihschanos, bet ka schi remdena firds no tam zelahs, to laikam zeen. rakstītajs tik šmalki nesin, kā mahzitajs. „Nu, kas tad tas tatschu waretu buht, „to J. l. nesin un kas mahzitaju firdis padara tahdas remdenas, ka tee ar karstu firds prahtu draudses attihschanos (attihstibu? Reb.) nekop,“ bet „sawu klušu meerigu dsihwi“ wairaf mifh ne ka sawu pirmo peenahkumu konwentōs? „Tautas beedris“ ir us tam dod atbildi. Wifsch tuhli pehz tam isfazahs: „Kuruz tad zet par kawentes (konwentes? Reb.) wihreem? Waj ar weenu un wifur tos prahdigakos un weenteefigos, ar kureem farunatees un spreest mifsch un patihkams darbs zc.“ — Prahdigs un weenteefigs, — tahs ir tahs divi ihpafschibas, to jaunais „beedris“ no konwenta lozefkeem pagehr; tahs zitas winam ir lihds dauds. Prahdigs ir laba leeta, bet weenteefigs — hu! tas ir — neisbihstees, mifko brahlen! — tas ir — wahjprahdigs, „tahds weenteefigs zilwezinhsch,“ kā no kahda šaka, kam pilna prahta nau. Un ar tahdeem „weenteefigeem“ „taut. beedra“ zeen. redaktora lgs us konwenteem labprahk sehdetu kopā? Mehš tizam gan, jo to ar tahdu „weenteefigu“ wifu newar darit! Mahj wīnu — wifsch to knapi dsird; leez winam to darit — wifsch dara ari; leez winam pawilt + + + — wifsch wilks ari; leez winam šagremotus wahrdrus mutē, — wifsch gremos wehl; leez winam kufnā „drufzin pagaidit“ — wifsch pagaidihš ari un pastarjam treeks ar namiki, kamehr wina weeta ir pee konwenta galda. Weenteefigee ir labi kautini, un zil jauki tas buhtu, kad mehš abi ari buhtu prahdigi un weenteefigi! Waj ne, jauno brahlen? Kas tad mums kaitetu? Es, kā tas wezakais, sehdetu pee galda un spreestu, un tewi, kā to jaunako, es israiditu kufnā un tu silditos pee uguns-kura un patreektu ar „spihmani.“ —

„L. b.“ rakstā tahlak: „Lai apfkata kawentes protokolus, tad redsehš tā parakstītus wahrdrus, kas zits debefis slejotees, zits besdibenā leenot parahda, zil rakstītaji paschi wehl mas školoti un tadeht ari nau brihnims, ka nemahk školos labumu, bet tīfai lehtumu svehrt; — Waj tas teefahm pilnigs spreedejs par bajnizas un školos

*) Kā zeen. publikai sinams, tad „Balt. Wehstn.“ ar „J. f. St. u. L.“ atafsch bija matōs, zaur to tad ari Kromwalda „Nationale Bestrebungen“ iņnahza. Japreezajahs, ka tagad „Balt. W.“ sawai nelaiķa eenaidneezēi tik laipni roku sneedj us meera silihgšānu, jo „meers boro, nemeers posta!“

buhšchanu, kas to ne maj nemahf iwehrt, zif loti wajadfigas ſchahs pee tautas attihſchanahs (attihſtiſchanahs? Red.)? — Redſi mihto brahlen, ar teem parafteem un rafsteem ir daſchadi. Par peem es rafſtu un parafſtu ta, ka tee wahrdi alaſch „debeſis ſlejahs,“ un ziti ſaka no tewim, ka tawi wahrdi atkal „beſdibenā leenot.“ Waj tad tadehſt war ſazit, ka mehſ abi nemahziti? — Tomehr lai taſ paleef fur bijis; zif mehſ nu protam, tif protam. Bet ſaki taſtſchu, ka ſaſkan „ſkoloti“ ar „weenteeſigeem“ konwenta lozektēem? Ubuſ tu wehlees un tomehr weens no otra tāpat iſſchirahs, ka meluſ no balta! Redſi, taſ nau labi, ka tu ar ſcho roku dod, ar winu atkal nem atpataf. Un tad man ari ta iſſeekahs, it ka tee parafſti nebuhtu ihſts mehſ preeſch nodibinaſchanaſ, waj kahds ir deefgan „prahtigſ“ waj ne, jeb ar ziteem wahrdeem: waj tam ir kaſ galwā, waj taſ to iſpibihſ, kaſ winam uſtizetſ. Remineſim ne maſ, ka „konwenta wihtreem,“ ko pagafſti ſuhta, wiſwairaf prahtifkaſ leetas un jautajumi „ja-eewehro un jaſin, un ka tee toſ it labi paſihſt, waj nu winu parafſti debeſis ſlejahs,“ waj „beſdibenā leen.“ Palikſim pirms pee teem „ſkoloteem“ parafsteem. Waj tu ne kad no augſti ſkoloteem wihtreem ne-eſi wehſtuli ſanehmis, fur parafſts pa wiſam naw laſamſ, kamehr toſ mine-toſ „konwentu wihtreem“ parafſtus taſtſchu war laſit? Seb waj tu ne-weena wihtreem iſ paſaulſ wehſturuſ nepaſihſti, kaſ loti wahjſch rafſtneekſ, bet uſ ziteem laukeem leelſ waroniſ bijis? Par peemehru waj tew naw ſinamſ, ka „ſprizis taſ Leelaiſ“ un Blicheris bija loti leeli wihtreem, bet loti wahji rafſtneeki Wahzu waloda? Un waj tew tee laiſi nau paſihſtami, fur uſ landtageem un walſts ſapulzehm ſuhtija bru-nineekſ, kaſ pa wiſam nemahzeja rafſtit? Un tad, tu „hiſtoriſche Ent-wicklung“ (wehſturiga attihſtiba) pahrtulko ar „Deewa wadiſchana!“ Kaſ nu ta darihſ? Waj par peem. mihtaiſ Deewſ Amerikaneekſchus wada, kad tee attihſtahaſ un ſawu dſihwi nodibina uſ Indianeeſchu rehkinumu, toſ ap-ſarodami un iſnihtzinadami? Waj Deewſ pee tam wainigſ, ka Turki zaur ſawu neſahrtigu dſihwi droſcheem un leeleem ſoteem dodahſ uſ grim-ſchanu, ka tee „leen beſdibenā?“ Waj Deewſ wadija Franziju, kad ta Wahzijai ſawu peeſazija un zaur to paſaudeja Elfaſu un Lottrianu? Seb waj wiſ taſ nau hiſtoriſche Entwicklung? — Ja tu, jaunaiſ „tautas beedri,“ negribeji ſazit „wehſturiga attihſtiba,“ tad wareji teift: „ka wiſ ar laiſu notizis,“ bet ne-aifteez mihto Deewu, fur taſ pa wiſam jaſeef meera. Un tahtaf tu, jaunſ brahlen, ſaki: „Mehſ gan ar ſinam, ka darbs ſtrahdneeku iſmahza; bet waj tadehſ beſ pahrbandſchanaſ katram katru leetu rokāſ doſim?“ un tad tu ſahzi apluhſkot, zif jauſi taſ buhſ, kad reiſ ſaimneeki buhſ mahjaſ nopirkuſchi, jo tad radi-ſchoteeſ ſkoloti wihtreem, ar ko konwentōſ „ſpreet buhſ mihtſch darbs.“ Ta ir ilga gaidiſchana, mihto brahlen. Waj tu ari proti tif ilgi gaidit? Tu gribi pirms pahrbandit un tad tif to leetu rokā dot. Mums atkal kahda ſawada leeta eenahſ prahtā. Ka buhtu bijis, kad „tautas beedriſ“ buhtu nahzis „Baltijaſ Semtopja“ pahrbandſchana, eekam taſ ſahka laudiſ eet?

Teem nu buhtu „Latw. tautas beedri“ pirmee ſoliſchi eekſchigāſ politikāſ jeb ſadſihweſ ſinā. Mums leekahſ, ka winſch „miſioneeſ leeta“ eet jo droſchafi.

Dachadas ſinas.

No eekſchjemehm.

Peterburgā 5. merzi nomira general-leitnants Nowoſ-felowſ, Serbu Ibar-armijaſ wadonſ. ſchi armija bija ta weenigā, kura pee meera noſlehgſchanaſ Turzijaſ robeſchāſ atradaſ. Nowoſ-felowſ karā buhdamſ ſa-aufſtejeeſ. Kreewijaſ armija paſaude zaur winu duhſchigu ofizeeri, kurſch it ihpaſchi Kaukaſija pee „Ahtas“ duh-ſchigi iſturejeeſ.

Iſ Schitomiraſ rafſta „Goſoſam“, ka tur ſirgu-ſahdſiba tif leela mehra iſplahtijueeſ, ka tureneeſ Wahzu koloniſti kahdi 1000 wihtreem fataiſijueeſ kopā, no ſahdſchāſ uſ ſahdſchu gahjuſchi un pa-ſiſtamajem ſirgu ſagteem kreetni uſ biſſam uſſkaiſijueſchi. Daſchāſ ſahdſchāſ tur weenigi ſirgu ſagti apdſihwojot, ta ka ne maſ nedriht-ſtot zauri brauft.

Iſ Peterburgaſ rafſta tureneeſ awiſeſ, ka juſtiz-miniſterija preeſchliktumu par meera teefahm Baltijaſ gubernāſ iſgatawojuſi, kurſch driht walſts rahte deht appreeſchanaſ tapſchot eefneegtſ.

No Pruhſchu robeſchahm rafſta, ka tur pehdeja laiſa ar weenu ſadurſchanaſ ſtarp konterbandneekēem un robeſchu ſargeem noteekot.

Kreewijaſ zukura fabrikahm eſot maſ darba. Kijewaſ gubernā pagahjuſchā 1876. g. 26. fabrikāſ ne maſ neſtrahdajuſchi.

Leelakaiſ winneſtſ, 200,000 rub., pee pehdejaſ 5% premiju iſloſeſchanaſ kritic Helene Melae kundſei, Greeku konſula J. Wuſſchina mahſai.

Orlaſ gubernā atnahluſchi diwi wezi kareimi iſ Krimaſ kara, kuruſ jau wairaf ka 20 gaduſ par nomiruſcheem turejuſchi. Krimaſ kara tee kriticuſchi Turku wangiba, fur teem kalnu raktuwēſ lihſ pat ſchim wajadſejiſ ſtrahdat un ari Turku tizibu peenemt. Tagadejaſ Turzijaſ juſſchanaſ par labu iſleetadameem teem laimejeeſ iſmuft un ar Kreewu ſawwakneekēem reiſā mihto dſimteni atſneegt.

Ziſliſa juweleerim Zaſſinam par 60000 rub. iſ pahrdotawaſ ſeltu leetu un dahrgu atmenu iſſagſtſ. Sagti pehdaſ ſlehpdami pehzi tam pahrdotawu aiſbedſinajuſchi. Lihſ ſchim wehl naw laimejeeſ ſagtuſ ſakert.

No Statgeneſ. Raſhdā „B. S.“ numurā par kulamaſh-maſchinehm laſidamſ, kahdaſ katram maſgruntneekam nepeezeſchami wajadfigaſ, — nahzu uſ tahm domahm, ari iſ ſawa apgabala ko eewehrojumu pawehſtit, zeredamſ, ka tahdi pawehſtijeeni ſemkopibaſ leeta pee iſ katra zeem. laſitaja labpatilſchamu atrod. — Tagadejaſ kulamaſ-maſchineſ ir loti daſchadaſ pehzi ſaweem zeneem, top gan no kronaſ, gan ari no daudſ privat-lauidihm pirktaſ. Krona ſaimneeki, kam leelakſ kapitalſ, ſahſ eegahdateeſ dahrgakaſ maſchineſ ar twaiſa-ſpehkeem, dſimteem-ſaimneekēem jeb mahju-eepirzeem turpretim, kam wairaf kapitaka uſ mahju iſmaſſaſchanaſ ja-upurē, ne-atleef tif daudſ naudaſ, ko uſ tam pahrtēhret, tadehſ teem jamehgina ar maſakajahm maſchinehm iſtiſt. Ari Statgeneeki bija uſ tahm domahm nahluſchi, kulamo maſchini eegahdat un ruhpeteeſ, laj taſ ſtarp pagafſta-lauidihm jo deenaſ jo wairaf iſplahtitoſ. Tahdu iſplahtilſchanoſ paweiſzinadami bij daſchi Statgeneeku ſaimneeki ſew roku greeſchamaſ „ſtiſtu jeb ſiteju“ kulamaſ maſchineſ eegahdajuſcheeſ, zeredami, ka ar tahm pee wiſaſ leh-taſ zenaſ — to paſchu darbu warehſ iſpildit. Maſchineſ no Rihtgaſ pahrwedot gaidija ar preeku un neſinaja ka glabat un ka ar winahm apeeteeſ. Bet wehl leelakſ preeſ bija eedomajot, ka nu warehſ wezo „fluſzi“ ka nederigu rihtu ſadēſinat! Riht aiſ preeka ſameta wiſu ſawu labibu kaudſeſ zeredamſ, ka wina pirkta „ſtiſtene“ to iſ-gatawoſ un tihturuſ granduſ maſiſa eebēhſ. Bet pee tam daudſ dikti pee-wihlahſ, jo daſcham paſchā eefahkumā jau apnihta gruhti greeſchamaſ maſchineſ. Daſchi proveja linu-miſhtamaſ-maſchineſ ratuſ peeriktet klaht un tad ar ſirgu-ſpehku waldit. Bet bij atkal weltigſ meh-ginajumſ, maſchine, kaſ ar pahraf daudſ ſtrikeem un tauwahm bija noſtiprinata un ſaiſtita, neſpehja weegli greeſteeſ, ta ka pehdigi ſirga-ſpehkeſ to apgaſa un ſalaufa! — Weidſot maſchinaſ noweda ka ne-derigaſ uſ turenē, no kurenēſ taſh bija atweſtaſ.*)

No ahrſemehm.

Politikaſ pahrfklatſ.

„Zeribaſ netruhtſt, ka Anglija Kreewu ſuhtna Ignatjewa preeſch-likumam peekritiſh.“ Ta mehſ iſg. numurā ſinajahm un ſchodeem mehſ ſcheem wahrdeem knapi ko waram peelikt. Bet taſ tad ir Ignatjewa preeſchlikumſ? Taſ patſ, ko leelwalſtu konferenze Turku waldbiſai weenprahtigi lika preeſchā un ko ſchi pahrgalwigi atraidija. Wehlat — ka mehſ jau eſam iſſkaidrojuſchi — Turzija Ignatjewa ſuhtilſchamu uſ Berlini, Pariſi un Londoni gribeja weltigu

*) Minetaſ „ſiſta“-maſchineſ, jau ta ſiſtema pehzi (taſ ta ſautaiſ „luhleju“ ſiſtemſ ir par maſat derigu atraktſ), ir atſihtāſ par derigahm; tomehr no tahm newar pagēhret tif daudſ, ko leela maſchine paſpehji. Kad maſo rotāſ-maſchini ar ſirgu ſpehku griſ dſiht, tad preeſch tam ja-apgahda ihpaſcha eerikte: gepeliſ un ratſ, un naw wiſ jaiſleeto „linu mihtilkaſ rati“, ka mineta gadijumā.

padarit zaur to, ka ta nu it nejauschi scho preekschlikumu solijahs peenemt. Bet kad parahdneeks, kas bankroti kritic, sola pilnigi maksat, tad tam nemehts tizet. Turzijas negahja zitadi un generalis Ignatjewas darija jo projam, kas tam bija daroms. Konferenze bija nospreeduse, ka pahrluhku komissija eezekama, kam leelwalstu wahreda jaluhko, ka Turkija wisu to kristigeem par labu ispilda, kas nospreests, un ka zitwalstu kara-pulkam pee schahdas ispidischanas ar spehku japeepalihds, jo, ka sinams, us Turku saldateem mas war palaisstees, fur kristigee ja-ausstahw. Scheem nosazijumeem nu Turzija alafsch bija un pat tagad wehl ir preti, jo tee aiskerot winas godu. Turpreti wina pagehreja pirms 3 gadu, wehlat gada laiku preeksch jauno likumu eegrosischanas bes ahrsemju palihga, un pee tam wehl lai Kreewija sawu kara-spehku atlaischot us mahjahm. Lehti protams, ka tahdu pagehreshamu nespehja ispidit, jo ta darot Turzija wis tiftu attahst peeweza, til ka kristigee tur tagad dauds wahjaki un wairak apspeesti, furpreti Kreewijas puhlini un isdoschanas lihds schim buhtu tihri wel-tigi bijuschi. Tadeht stary Giropas leelwalstihm, pehz tam kad kon-ferenzenes wairs nau, wispirms wajadseja weenprahhibu panahkt un tos pamatus norunat, us kureem wehlat weenprahhibu waretu. Turziju peespeest, sawu peenahkumu ispidit, ja tas winai nowehlets laiks buhtu welte pagahjis. To panahkt, bija generala Ignatjewa usdewums. Tas protokolts, kura schee nosazijumi sarakstiti, ne weenai awisei wahrds pehz wahreda wehl nau sinams, bet wispahrigi teel sinots, ka tee Turzijas nowehl kahdu laiku preeksch konferenzenes spreedumu ispidischanas un ka wina pehz schi laika, ja tas wehl nebuhtu notizis, us tam zaur kahdu sweschu walsti waj zaur kahdahm sweschahm walstihm ar waru teel peespeesta, furpretim tahs zitas walstis pret to waj tahm, kas Turziju peespeesch, nekaro, bet isturahs palihdsigi. Tahlat Turku kara-pulki tuhlt ja-atlaihsh us mahjahm, lai kristigeem buhtu droshiba un lai insurgenti apmeerinatos. Bes tam leelwalstis buhtu par widutaju pee meera nolihgschanas stary Turziju un Montenegroju. — Ar scheem nosazijumeem Wahzu, Austrijas un Fran-zijas waldbas ir meera; til ka ar Anglu waldbu nau skaidriba. Teescham ta schos preekschlikumms newar atmett, jo reis wina ar teem, bes kahdeem punkteem, kas tagadejas wajadshibas deht peelikti, jau bija meera. Bet tomehr wina gorahs un mellé eemeslus kahdu zaurumu atrast, fur wehl waretu issprukt. Bet ir tas winai knapi eespehjam, jo neween ka wifas zitas leelwalstis Kreewijai pilnigi peekriht, ari Anglu tauta smahde sawas waldbas istureschanos un pat tureenes leeli wihri, ka lords Gladstone, zitreiseis ministeru preeksch-neeks, gan ar wahredeem, gan zaur raksteem skaidri un gaischi issaka un peerahda, ka Anglija zitadi newar un nedrihtst, ka Kreewijai peekrist. Tahda wihse tad teescham jazer, ka Kreewijai isdofees pilnigu weenprahhibu stary leelwalstihm panahkt un Turzijas nekahrtibahm reis stingras robeschas wilkt. — Tas jautajums, kas tad buhs, kad minetais protokolts no wisahm walstihm buhs parakstits? ilgi bes isklaidroschanas newar palikt, lai gan listena gahjeenu jau tagad holi pa holi newar noteikt. Laikam Turki waj nu leelwalstihm pawisam pretosees, waj nepretodamees tomehr nespehs waj negribehs ispidit, ka tahs no wineem pagehr. Us wisu wihsi tad Kreewijai peekritihis tas darbs, Turkus pahrmahzit un to ispidit, kas jau preeksch dauds gadu desmiteem bija ispidams. Angli laikam tad nepaliks mahjas, bet sawu kara-spehku suhtihis us Konstantinopeli, til ka tad wini nebuhs par, bet buhs pret Turkeem un ruhpeees wispirms tikai par to, ka Kreewi uswaredami ne-eetu til tahlu, ka Anglijai par sawu nahlamibu buhtu jabihstahs. — Tahs sihmes, kas schihis domas par Turziju attahsno, buhtu schihis: Bil wahji ar Turziju stahw, mehhs jau agrak esam isklaidroschuschi; tagad til wehl tas jautajums waretu buht, kad wina ahrdissees un sakritihis. Ne weena walstis ilgi newar pastahwet, kas 19. gadu simteni us til sawuwuscheem un nedroscheem pamateem dibinajahs, ka Turzija. Parahdi, mehris, bads wehl ne weenu walsti nau sagahsuschi, kam zitadi stipru pamatu netruhka. Bet eekschiga panihschana, netahsna waldbiba, tizibas wajaschana, flinkums, glehwums, nekristiga, nekahrtiga dsihwe, laiziga un meesiga ischlehrschanana, gara tumshiba un panihschana, — tas ir dauds leelals fods, nekā parahdi, mehris un bads; schis fods lihdsinajahs ehdejam, kas meesu kremsch lihds laulam, lihds ta nopohst, sakriht. Tahds ehdejs ir jau no gadu simteneem pee Turzijas dsihwes un

dsihwibas krentis; tagad sahles pret scho breesmigo slimibu wairs nau — Turzijas jabeidsahs! Ja ari zitas walstis ne ka nedaritu, ir tad wina skreetu ahtreem sokeem us muhschibas kapu; wina pate sewi no-beigtu, til ka preeksch tam dauds tuhstoschu kristigo pirms kristu un tos fargat aba ir Giropas leelwalstu usdewums. — Gandrihs iddeenas no Konstantinopeles atnahk sinas, ka ne ween apspeestee kristigee, bet ari Turki paschi alafsch jo wairak paleet nemeerigi un pret waldbu sazelsahs, ka Turku partijas weena otru apkaro un sawu jau ta nespeh-zigo waldbu wehl jo nespehzigaku padara. Nesen Konstantinopelē studenti un lihds ar teem seels bars is zitam kahrtahm zaur dru-kateem plakateem dumpi paslubinajuschi, ta ka polizijai pilnas rokas darba bijis, tos sawangot un us zeetumu aissuhtit. Shpashchi trihs partijas tur nobibinajuschahs, kas weena otri preti, bet wifas sa-weenojahs pret waldbu: Westurki, kas kristigo leelakee eenaidneeki un tadeht ari nau meera ar Turku-Serbijas meera nolihgscham un jauno konstitutiju; Saunturki, kas nelaika leelwesihram Midhatam peekriht, to pagehr atpakal un pils partiju (sultana radus) mellé gahst, kuri pee Midhata krichanas wainigi, un beidsot Turzijas Greeki, kas us Armeneescheem un kristigeem greisfirdigi, tadeht ka teem leelakas teesibas, ne ka wineem. Wispahriga sazelschanahs, scho partiju wispahriga sawstarpiga sadurschanahs un sauschchanahs rahdahs ne-isbehgama, un kas sin, ko telegrafis jau nahkoscho reisi mums is Konstantinopeles nesihis! — Lihds schim neween Turzija, bet ari daschahs zitas semes tizeja, ka jauna konstitutija buhschot wispahriga plahstere, kas wifas wahtes dsedehs; tagad jau sahht atsiht, ka ta ir behrens bes dsihwibas, lakatas us flimu meesu! Konstitutija un tagadeja Turzija ir diwi leetas, kas blakus nebuht nau domajamas. Parlaments jau sanahjis, jau atklasts. Bet wina lozekki nau pehz konstitutijas nosazijumeem, no tautas zelti; waldbiba tos eezehlse un waldbiba winas usluhko par parlamenta mehrlakeem, kam jadara un japaralsta ko leel. Japaralsta? Ne, tikai petshaste japaspeesch, ka parlamenta preekschneeks teem sazijis. „Mani kungi!“ ta tas parla-menta lozekkus apalschbihes usrunajis, „Suhs no parlamentu leetahm ne ka neprotat, bet es tahs sinu skaidri; es gahdashu, ka wifis eet pehz kahrtas, Zuhfu usdewums ir tikai tas, alafsch seegeli lihdsi nest un to apsegelet, ko Zums liks preekscha. Bet ja kahds pretotos, — na, to es jau gan schaugschu.“ Tas bija tahs ehrmu-lugas pirmahs zehleens; tee ziti nahks pakal. —

Behz sinahm, kas par Turku-Serbu karu isnahkoschas, mineta kara kahdi 40,000 Serbu krituschi! Preeksch tahdas masas semites toti dauds. Skahde, kas Serbijai zaur scho karu zehluschehs, ir taf-kereta us 11 milj., 500,000 dukatu, — ta 5. data no wifas Serbijas wehrtibas! Serbijas waldbai nahksees toti gruhhi scho truhkumu islihdsinat.

Is **Wahzijas** mehhs scho reis newaram labas sinas nest. Ber-linē reisu reisehm iszehlees nemeers strahdneeku pulka, lai gan tas lihds schim atkal jau apspeests. — Firsam Bismarkam to schkerstu ronahs jo deenas jo wairak; tagad atkal winam nepatishchanas ar juhras-mini-steri, generali v. Stofsch, kuru Bismarks walstis kapulze aishnehmis. Stofsch eesneedis luhgscham, lai to no amata atlaihsh, kehnihsch to gan wehl nau patlaujis,*) bet dsird ka Stofcha l. palihschot pee tam, jo pat trona-mantneeka un grafa Moltke's puhlini, stary abeem kungeem meeru panahkt, esot weltigi bijuschi; tas esot wezs un wezs eenahds, kas sché reis pilna spehka no jauna parahdahs. — Teel runats, ka Bismarks teescham esot peefusis un no firds wehlejotees drihs no amata atkahptees.

Serbijas waldbneeks, Turku nahburgs Ahstja, Kreeweem ir labs draugs un sagatawojot sawu kara-spehku, ar ko tas Kreewijai grib palihga nahkt, ja ta ar Turkeem karu westu. Tahds palihgs it ne-buht nau smadejams, pat ari, ja tas pirms tik us sawu labumu isheetu.

Jaunatas sinas.

Berline. Wahzijas walstisapulze nospreeduse, ka walststeesai ne Berlinē, bet Leipzigā jabuht. — 10. mersā bija Wahzu kei-sara dsimschanas deena, us kuru dauds augstu weesh, ari muhsu

*) Ir jau atlaihst, ka jaunatas sinas lasams.

mihlota Keisara brahlis Leelfirsts Konstantins un Leelfirsts Mikolajs Mikolajewitš tas Jaunakais atbraukšči augsto kungu apšweizinat. — Išlihdinaschanas mehginajumi starp Bismarku un v. Stoš wehl duhrē. — Atkal pa jaunū strahdneeki nemeerigi — Generals Stoš ir atlaists.

Peterburga. Leelwalstu faweenofchanahs us protokola parakstischanu (st. pol. pahrst.) gan wehl nau notifikuse, bet gandrīh wairs nau jashaubahs, ka to panahs.

Roma. Pahwests klaja runā stipri aishchimis Italias waldbibu.

Belgrada. Firsts Milans leedfahs Turku suhni fanemt, tadehl ka Turki daschus lihguma nosajijumus ne-ispilda.

Montenegrija pamceru ar Turkeem pa-ildsinajuse lihds 13. aprilam. Generals Ignatjews atbrauzis (no Londones) us Parisi un aishklojis us Wihi. Anglija protokolu wehl nau parakstijuse.

Brenzis un Swingulis.

Brenzis: Dihri nelaima!
Swingulis: Kas ta nu?
B. Ne mas wairs newaru ishibinat, ka mani ihsti fauz.
S. Rā tā?
B. Es wairaf nemahfu rakstī, ka tikai Bd. un Rd.
S. (smeedamees): Ko tas nosihmē?
B. Tas Bd. ir Brenzis Didščis un tas Rd. nosihmē kahdu Brenzi.
S. (smējahs jo gahrdaki un jautā): Un tamdehl Tew juht ar Tawu wahrdu?
B. Lauj isrunatees! Kad tee, ko Juhš tee jaunajee fauzat par publiku —
S. Publiku!
B. — fauzat par publiku, kad tee manus wahrdus —
S. Burtus!
B. — burwjus lasa, tad wini mani brišcham fauz par Brenzi, brišcham par Behrtuli un Behrentu, brišcham par Boris; ko tu nu zilweks tur lai isini, kas tas rittigais wahrds!
S. Redsi, wezo brenzi, Tew ir trihs swahrki: Latweeschu, Wahzu un Kreewu. Kad tu uswelz tos Latweeschu swahrkus, tad tewi fauz par Brenzi, ar Wahzu tu laikam efi Bernhard's un ar Kreewu Boris Iwanowitšs.
B. At tā ir ta leeta? Nu tatschu zilweks reij ir klaidribā.
S. Tā ir.

Atbildes.

Pag. it. 3. N. — W. Waj pag. teefas grahmata par eenahkuschēem raksteem ari prahwineeku strichdu raksti eeshmejami re? Ne, bet gan wiski teesu un waldbibas raksti, kas us kuhdsibas leetu shmejahs (Dursen. Sub. Bahrw. paw no 2. julsja 1875. N. 934). — Ta paw. v. Bienenstamm'a "krahjuma" (Litr. L. 1) nesihmejas us pag. teefahm, un ari pee aprinka teefahm Prattika neteel isleetota, jau tadehl ne, ka pee protokolu zaurluhoschanas alash ir koti labi, kad wiski raksti un notikumi pehz kahrtas protokolos peeshimeti un tadehl ihpashchi uau ja-uswelle.

To jautajumu: waj meefas strahpes pee pag. teefahm wehl pastahw waj atzeltas, kahda mehrā un kam tahs war uslikt re? mehs ishtaidrosim kahda ihpashchi raksta; tagad tik atbildsim us to 3. un ihfako jautajumu: kad meefas-strahpes un brhwestibas-strahpes tuhliit ispidamas un kad ja-atwehl pahrkuhdriba?

Meefas-strahpes, t. i. kullchanu ar pahtagu, kas tik wehl kahds tumschōs Malineeschu kaktōs un ari kahdās weetās, kur leelaks karstums walda, ne ka teefas istabā waijadsetu, atgadahs, tik war pag. teefa, newis pag. wezakais uslikt. Tahdu spreedumu — un bes spreeduma neweens newar kluht apstrahpētis, — zaur ko kahdu strahpi usleek, nekad nedrihkt tuhliit ispidit, pat ari tad ne kad noteefatajs ar to meerā: alash janogaida (10 deenas), lihds spreedums uahk spehta, un ja noteefatais tahlak kuhds, tad tik ilgi, lihds wirsteefa aktis un pawehli atfuhtha atpafat. Ihpashchi teefas-strahwerim jaluhko us tam, ka schis nosajijums ne kad un ne us kahdu wihsi neteel pahrkahrpts. (Walt. general-gub. pawehle no 27. aprita 1850 N. 588).

Tas pats eewehrojams pee aresta- (brhwestibas-) strahpehm, ko pagasta teefa usleek par kahrtibas likumu pahrkahrpchanu. Zitadi ir ar pagasta wezaka aresta-nolehmumeem: tos war tuhliit ispidit, ja ta leeta to pagehr. Bet pagasta wezaka strahpes wara ir pawisam fawadafa, ne ka pag. teefas (ka polizejas-teefas) wara. Schi foda par pahrkahrpchanahm wispahrigi, pehz ta mehrā un tanis robeschās, kas tai nolikti; pagasta wezakais turpreti strahpe tikai par neklaušibu un pretoschānos pret polizejas nolikumeem; tahlaki wina wara ne-eet, un kad daschi pagasta wezakee tomehr, ka dsird, ari par zitahm pahrkahrpchanahm, par peem. kad diwi sawā starpā lamajuschēes waj fawuschēes, waj kad kahds lihgunu ne-ispilda, no sawas puses strahpes usleek, tad ta ir nepareisa eejaušchānahs pagasta teefas darischanās un tamdehl amata-robeschu pahrkahrpchana. Polizeja pate ir stingri schkirama no poliziskas teefas (pag. teefas). Polizejas usdewums ir ihpashchi tas: par kahrtibu gahdat un us ahtrahm pehdahm nekahrtibas nowehrst; tadehl winas nolikumi, kamehr tee paleek peeklahjigās robeschās, ir tuhliit ispidami un ja tos ne-ispilda, tad sinams tai ari waijaga eespehshchānai buht, to ar waru, ar peespeeschānu panahst. Tadehl wina ir isrihkota ar strahpes-waru, ko ta daudfreis tuhliit isleeto. Par peem. kahdās mahjās ir slihta krahfns, ka no uguns grehta jabihstahs; tahda leeta nau kawejama un pag. wezakais tadehl fainneekam usdod, scho slihto krahfni wairs nekurināt; bet tuhliit islabot, bet fainneeks neklauša. Nu pag. wez. to aizina preekschā un isklaušchā, un ja kahrtigas eerunas truhst, to tuhliit eeseek arestā un us wina mahjahm aishfuhtha preekschneeku waj desmitneeku, lai tas wiseem mahju kaudihm krahfns turinashānu pee strahpes preedraudeschānas aishleedi, waj ari lai tas wezo petshku leek — noahrdit, ka ka nu jauna jazek waj grib waj negrib. Ja mi fainneeks grib, tad winsch gan war kuhds par scho aso spreedumu, bet winsch pee augstahm teefahm ne muhscham taisnibu nedabuhš, tadehl ka pag. wezakais schini leeta pilnigi pehz likuma un kahrtigi bija darijis. — Domehr — wezas krahfnis un nebehdigi fainneeki tikai reti atgadahs; wairaf atgadohs tahdās leetas, kas ir aushstakās ne ka kurinata krahfne, un tahdās leetas pehz tagadeja bruhka (Pragis) ir pagasta wezakee sawus strahpes nolehmumus nemehdi tuhliit ispidit, bet atwehl laiku kuhds; jo schis zeksch ir alash tas labakais lihdsellis parahdit, ka tas wihrs, kam strahpes wara ustizeta, to ne-isleeto nepareisi, bet ir taisns un lehprahstigs. Zaur to ronahs ustiziba wispahrigi un wainigais beidsot tatschu mahzahs atsiht, ka winam netaisniba nu tadehl eemesla truhst, us pag. wezako ihgnu prahtu turet. — Man ir kahds pagasta wezakais pasihstams, kas loti reti strahpe, bet kad tas reij fapihstahs, tad nelihds ne sahles ne pahstari! Wehl neweens no wina strahpes spreedimeem nau apgahstis; bet tadehl wina pagasta ir ari koti leela kahrtiba un tadehl winsch jau ir — pa 4 lahgham ar wihahm balshim par pag. wezako iswehlets! G. M. T. — W. — S. un G. S. — W. Naudu riltigi fanehmahm.

Diosima Janis. Tas nau Juhšu ihstais wahrds, un kamehr Juhš sawu pilnigu wahrdu un adresi ne-usdodat, tamehr sinu is 3. ... es pehz likuma ne-waram usnemt.

Tos „Balt. Semf.“ apstelletajus,

kas par apstelletem eksemplareem pr. 1876. un 1877. gada peenahkamo maksu wehl nau peesubtijuschi, usajzinam, to drihsunā idarit. Peeminedami, ka pasta tahluma waj zitu tai brihdi nepahrspeshjamu kaweklu dehl naidu warehs wehlaki peesuhitit, numis tatschu nenahza prahtā, ka šhee kawekli war tu bes gala buht. Tadehl mehš zeram, ka ar šeho usajzināšchamū peetiks, katru uš sawu peenahkumu atgahdinat; jo no laitrakfta isdeweja gan war pagehret, ka tas sawu peesolishchamū publikai preti ispidba, bet tatschu nē, lai tas pee tam wehl tuhstoscheem rublu preefšch saweem lasitajeem aisseef.

Ekspedizija.

„Baltijas Semkopis“

isnahl ari šcini 1877. g. un nešs, tā lihds šchim, sinas un mahzibas par laukšaimneezibu, lopu-, bišču- un dahrsu-fopšchamū,

ka ari

politikas un zitas sinas

un pahrspreedumus par daschadahm leetahm.

Maksa: par gadu 2 r., par 1/2 g. 1 r. 10 l. un ar peesuhitšchamū 2 r. 60 l. un 1 r. 40 l. Rihgā ar peesuhitšchamū zaru grahmātu-pahrdotawahm 2 r. 30 kap. š.

Apstelleschana: wišās weetas, kur un tā jau laitrakftus apstelle. Kas no laukeem 6 esk. uš weenu adrešt par pastu apstelle, dabu weenu esk. par wetti laht.

Isdalishchanas weetas: Jelgawā: grahmātu-pahrdotawās un pee lopmaneem Klein, Höpfer un Siller š. š.; Rihgā: grahmātu-pahrdotawās un pee lopmaneem Verchendorff, Raku- un Schuknu-eelu stuhri, № 13, un Windmann, Ahr-Rihgas Raku-eelā № 18.

Piemeē š. g. num. ir wehl ar weenu dabujami.

Jelgawā, Katoku eelā № 2.

Redakzija.

Labi dihgstoschas tihras

abholina fehklas

pahrdod

Ziegler un beedris,

[4-4]

Rihgā, Ielajā pils-eelā № 19.

Semkopjeem pašinoju,

ta manā fabrikā war dabuht par preefšchjigu zemu un ar gabwošchamū pehž Baltijas politehnikas pahrraudšchanas stanzijas anališeim: **Kaulumiltus, superfossatus, kalifahli, kainitu** u. t. p.

Preefšch dšels un tehrauda ruhdišchanas pulweri samaltus ragus.

Wehweri, mahlderu u. z. amatneeki war dabut lihngaleru par 1 rub. 60 kap. lihds 2 rubl. pudā.

Preefšch baroklu un audšejamū lopu ehbināšchanas tauļu miltus.

Ari peenemu apstelleschanas uš Anglu- un Wahju-superfossateem, wišahm guano sortehm u. t. p. un apgahdaju ar procentu apgalwošchamū par mehrenato tirgu. Tee tas pee manis pehrt wairal ka 200 pudus weenā, reišā war uš mana rehšina litt politehnikumā pirto preži pahrraudšit.

Richard Thomson

Rihgā.

Fabrika ahrpus Jagna wahrteem pee uhdensstunstes.

L. Kramer'a

jaunā tehrauda preefšchu bode

Jelgawā

uš kolonadu stuhra № 5 peedahwa par šoti lešteem zeneem wišadus Anglu sahgus, wihles, ehweles, kaltus, atšhegas, enagus, logu dšelschus, ka ari Anglu širga-leetu aplatumus, un wehl daschadas zitas prezes.

Weens masš suns (kastleri sugas) ir Špera eelā ahdu gehretaja Brandta namā emalbijees. Basaudetajs war to pret sludinajuma-naudas atlihdšinaschamū šanemt.

Rulamahs-

mašhines

ar twaiku, širgu un rolu-špeshu dšenamas,

labibas-wehtifchanas-

un

ekfetu-mašhines

leelā iswehlē no lešgera pahrdod

Ziegler un beedris,

Rihgā, Ielajā Pils-eelā № 19.

Ar rokahm, tā ari ar kahjahm dše-namas

šchubšchanas- mašhines

preefšch mahjas-bruhšes, tā ari preefšch štrodereem, kurncekeem, rehdiņeeem pahrdod par lehtalahm zenahm [167]

Ziegler un beedr.

Pafawus, mašhinu-eklu un dezimalšwarus

pahrdod no lešgera

[169]

Ziegler un beedr.,

Rihgā Pils-eelā № 19.

Teefas mekletajeem

daru sinamū, ka peenemu prozēs leetas preefšch wiščhm Wišemes teefahm un šastahdu luhšchanas un šuhdšibas rakstus preefšch Waldoscha Senata un Ministrijahm Peterburgā.

Manš dšihwolkis ir Rihgā, Ielajā Rehniaru eelā (Große Königsstrasse) № 28, netahli no linu šwareem un Wahju amatneeku beedribas (Geneverbverein).

Runāšchonas laits ir preefšchpusdeend no pulksten 8-11 un pehžpusē. 3-4.

S. Weber-Waraidotis,

Hofgerichtes un Rahtes adwofats.

[6-4]

un wišadas zitas laukšaimn. mašchin. u. rihti.

Beenijamus semkopjus, kas gribetu eetaisit

semkopibas- un amatneezibas darba-weetas,

tā sudmalas preefšch milteem, sechrkelehm, kaulneem waj eljas; tā pat ari sahgū-sudmalas, kegetu zeplis, senes-malkas špaibus, milnas-lahstuwes, waj alus-bruhšchus un brandwihna dešinatuwes, daram žaur šcho uš to usmanigus, ka žiwil-inscheneeris **R. Diekmann** lungš, kas wairal gabus ar tahdahm leetahm darbojees un tahš imehginajis, peedahwajahs preefšch plahnū sagatawošchanas, eenahšchamū un šidošchamū-aprehšinaschanas un padoma peedošchanas, lahda wihšē tas wislabati šdarams, un nem preti tahdus ušbewumus sawā kantori

Ziegler's un beedris,

Rihgā, Pils-eelā № 19.

Raunas (Rowno) gubernā, Schautu ap- rinki, Ruršchanslas apgabald, 4 weršes no dšelsšjela stanzijas, pahrdod to zeemu šwaschi, pee šura peeder: 4 mahjas ar tahm preefšch šaimneezibas wajadšigahm ehlahm, tā tā ar labu aeamu semī, labahm plawahm un ganibahm, pamšam 140 dešetinas (420 puhraw.) semes. Teem, kas šchis mahjas, waj lopā waj latru ihpaschi gribetu pirkt, tamdehl jāpeeteizahs **Schau- lds** pee jaunlundes Julija šwaschtemišch, šchosejas eelā, Juddel Resjela namā.

[3-1]

Latweešchu teatri un weefibas-wakarū

isrihtos Rumbas wezajā frogā, otrā leel- deendā Sahtums p. 6. wal.

Šrihtotaji.

Tai 27. februari šch. g. wakarā ir pee Suntaschu Kumeļ frogā nošagta tumschi peleta 6 gabus weza lehwē 70 rub. šubr. wehrtibā, preefšch baltahm turaschahm ees-juhga, ar labu šoku, labahm ahdas ša- tahm ar šenžeim un labem eemautteem.

Kas par to lehwī waretu šaidru šinu dot, dabuhs 20 rub. šubr. pateizibas algas no Suntaschu pagasta waldebās.

Suntaschōs, tai 4. martā 1877.

[2-1]

Bauskas tuwumā ir weenas

mahjas

ar tahdahm 120 puhra-weetahm semēs, no kurahm 20 puhra-weetas war laufsōs pahrrwehrt, uš arendi šfōdamaš un tu- watas sinas par to dabonamas Jelgawā, Katoku-eelā № 48, pee gubernas šetretera von Hento.

Komijioners preefšch Smotenštas semkopibas-beedribas

sem Sawas Keisaristkas Augstibas Leelširta Nikolaja Nikolajewištcha Wezaka aistahwešchanas.

Sweedru, Ang- leešchu un Wahju ween- no diwjuhgu no tola jeb dšelses taistus.

Arklus

Šzeschas ar foka-štelehm Arflu datas,

ka: štahwi, šoles, šrihtes- dehtus no labahšs un jau- nakahš formas

is fabrikas no

Defverum'a Bruck, Sweedrija,

peedahwa no šawas wee- nigahs pahrdoschanas- weetas

J. W. Grahmann,

Rihgā,

Nikolaja-eelā, štrehlneetu

dahrsam blafus.

G. Sieslack'a

grahmatu- un bišču-drukatawā

Jelgawā,

pee tirgus-platšha, ir šchahdas no wina pašha apgahdatas, jaunās grahmataš tagad pat tā isnahlušchās un wišās

Baltijas grahmātu-pahrdotawās dabujamas:

Janna Pawahru-grahmata ar 700 rezeptehm.

Kundse par semneeze,

no Siamela Jagna. 15 kap.

Roseedšees, bet tomehr newainigs, no Lappas Mahrtina. 35 kap.